

עפ"ג 56058-03-25 - פלוני נ' מדינת ישראל

בית המשפט העליון

עפ"ג 56058-03-25

לפני: כבוד השופטת דפנה ברק-ארז
כבוד השופטת גילה כנפי-שטייניץ כבוד השופט
יחיאל כשר

המערער: פלוני
נגד

המשיבה: מדינת ישראל
ערעור על גזר דינו של בית המשפט המחוזי בתל
אביב-יפו (השופט העמית צ' קאפח) מיום
9.2.2025 בתפ"ע 52536-02-24
י"ד באייר תשפ"ה (12 מאי 2025)
תאריך ישיבה:
בשם המערער:
בשם המשיבה: עו"ד הדר פרנקל

פסק-דין

השופטת גילה כנפי-שטייניץ:

ערעור על גזר דינו של בית המשפט המחוזי בתל אביב-יפו (השופט העמית צ' קאפח) מיום 9.2.2025 בתפ"ע 52536-02-24 בגדרו נגזרו על המערער 16 חודשי מאסר בפועל, לצד ענישה נלווית.

רקע בתמצית

1. כתב האישום המתוקן, על פיו הורשע המערער, ייחס לו ביצוע ריבוי עבירות של מעשה מגונה בקטינה מתחת לגיל 16 - עבירה לפי סעיף 348(ב) בנסיבות סעיפים 345(ב)(1) ו-345(א)(1) לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: חוק העונשין). על-פי המתואר בכתב האישום, בין המערער לאמה של נפגעת העבירה, נערה כבת 15, התקיימה היכרות מוקדמת, וקשר חברי. בעת ביצוע העבירות - שכר המערער חדר בדירתן של השתיים, וקיים עם נפגעת העבירה קשר קרוב, עד כי היא ראתה בו 'אח

גדול, אב או דוד', ושיתפה אותו בחייה האישיים.

כתב האישום מגולל את מסכת מעשיו של המערער בלילה אחד; מעשים אשר הלכו והסלימו ככל שהתקדם הלילה. תחילה, בעת שישבו השניים במרפסת הדירה ושוחחו, חיבק המערער את נפגעת העבירה מאחור, מישש את חזה מעל חולצתה, ולאחר מכן עשה זאת מתחת לחולצתה. מספר שעות מאוחר יותר קרא לה לשיחה וישב לפניה מעורטל כולו; בסמוך לאחר מכן עמד מאחוריה, אחז בבטנה, הצמיד את גבה לגופו ומישש את ישבנה; ובהמשך הראה לה סרטים פורנוגרפיים תוך שהוא מחכך את איבר מינו בידו. לבסוף, ולאחר שוויידא כי אם הקטינה ישנה, הכניס את ידו מתחת לחולצתה, אחז בחזה, מישש אותו וצבט את פטמתה.

2. בתחילה כפר המערער באישומים, אך ביום 21.5.2024, לאחר החקירה הראשית של נפגעת העבירה, הודיעו הצדדים כי הגיעו להסדר טיעון הכולל הסכמה לתיקון כתב האישום בחלקו העובדתי, וכן הסכמה לטווח ענישה שבין מאסר בדרך של עבודות שירות, ברף התחתון, לבין 18 חודשי מאסר בפועל, ברף העליון (להלן: טווח הענישה), וכן על פיצוי בסך 50,000 ₪ לנפגעת העבירה. על יסוד הודאתו - הורשע המערער בעבירות שיוחסו לו (יוער כי ביום 27.5.2024, לאחר הגשתו הפורמלית של כתב האישום המתוקן שאף בו הודה המערער, ניתנה "הכרעת דין נוספת" שתוכנה זהה).

3. בגזר דינו, עמד בית המשפט המחוזי על עוצמת הפגיעה בערכים החברתיים המוגנים - פגיעה בנפשה ובכבודה של קטינה; ואף המעילה באמון שנתנה במערער כמי שנמנה עם הקרובים לה ביותר. בית המשפט המחוזי הבהיר כי בשל היותו של המערער דמות משמעותית עבור נפגעת העבירה - הפגיעה בערכים המוגנים מצויה ברף הגבוה. עוד הודגש כי העובדה שהמערער תכנן את המעשים, ובחר בשעת כושר לשם ביצועם - בשעת לילה מאוחרת כשאמה של נפגעת העבירה ישנה בחדר הסמוך, וכן גם העובדה שהם בוצעו במרפסת ביתה, מקום שאמור לשמש עבורה מקום מבטחים - מעניקים למעשיו נופך מחמיר. בית המשפט תיאר באריכות את הנזקים, כפי שהם משתקפים מתסקיר נפגעת העבירה, ובראש ובראשונה תיאר את נזקיה-שלה - הסייגים; החרדה; ההתדרדרות במצבה הנפשי; אובדן האמון; הפגיעה בתחושת המוגנות; וערעור תפיסת עולמה. לצד זאת צוינו אף הנזקים שנגרמו לאמה ולאחיה של נפגעת העבירה.

בהמשך, לאחר שסקר פסיקה רלוונטית, ותחת הכותרת "מתחם ענישה" קבע בית המשפט המחוזי כי ע"פ 3182/13 פרץ נ' מדינת ישראל (19.12.2013) (להלן: עניין פרץ), בו נקבע מתחם ענישה שבין שנתיים לחמש שנים, ונגזר עונש של 25 חודשי מאסר בפועל - הוא הקרוב ביותר לענייננו. צוין כי ישנו היבט חמור יותר בעניין דנן, מכיוון שהמערער היה בן בית, אשר נפגעת העבירה שמה בו את מבטחה, ולא אורח זר כפי שהיו הנסיבות בעניין פרץ.

באשר לנסיבות שאינן קשורות לביצוע העבירה - צוינו הפקדת כל כספי הפיצוי המיועדים לנפגעת העבירה עוד בטרם החלו הטיעונים לעונש; היעדר עבר פלילי למערער; נטילת האחריות על מעשיו, הגם שזו באה רק בתום חקירתה הראשית של נפגעת העבירה; והנזק שיסב מאסר בפועל למערער ומשפחתו. עוד נזכרו תסקירי שירות המבחן שהוגשו בעניינו של המערער, בהם תוארה השתלבותו בהליך טיפולי במסגרת שירות המבחן וכן במרכז "הזדמנויות", והומלץ על תכנית לשיקום מונע לפי סעיף 20א לחוק הגנה על הציבור מפני ביצוע עבירות מין, התשס"ו-2006 לתקופה של שנה, לצד הטלת מאסר בעבודות שירות; וכן חוות דעתה ועדותה של קרימינולוגית חברתית שיקומית מטעמו של המערער, בה הומלץ לאפשר לו המשך טיפול ולהימנע ממאסר בפועל. לבסוף, לאחר שמצא בית המשפט המחוזי ליתן 'משקל מה' לשיקולי השיקום ולהתגייסות המערער להליך הטיפולי - גזר עליו 16 חודשי מאסר בפועל לצד ענישה נלווית.

טענות הצדדים בערעור

4. הנחת היסוד עליה נשען ערעור המערער היא כי טווח הענישה אשר הוסכם על הצדדים משקף את מתחם העונש ההולם כמשמעו בסעיף 40ג לחוק העונשין. על יסוד הנחה זאת, טוען המערער כי הבחירה לגזור על המערער 16 חודשי מאסר - סמוך מאוד לרף העליון של טווח הענישה, ובהתאם, לגישתו, לרף העליון של מתחם העונש ההולם - שגויה.

עוד טוען המערער כי מדיניות הענישה הנוהגת תומכת אף היא בהקלה בעונשו. בהקשר זה טען המערער כי בעניין פרץ, עליו נסמך בית המשפט המחוזי, יש היבטים חמורים מעניינו-שלו, לענין גילה של נפגעת העבירה, מועד הבעת החרטה, והרשעה בעבירה נוספת (הגם שנקבע מתחם ונגזר עונש נפרד בגינה). נטען כי לכל אלה לא ניתן משקל ראוי בגזר דינו.

המערער מוסיף וטוען כי בית המשפט המחוזי לא העניק משקל מספק לנסיבותיו המקלות "שזועקות לשמיים", ובפרט כך ביחס להערכת המסוכנות, המצביעה על מסוכנות מינית בינונית-נמוכה, ולתסקיר שירות המבחן החיובי שהוגש בעניינו, מהם ניתן לעמוד על תהליך השיקום המשמעותי שעבר ועל פוטנציאל שיקומו; לחרטה שהביע ולנטילת האחריות; לנסיבותיו האישיות ולכך שהחיים לא האירו לו פנים. כל אלה לשיטת המערער היו אמורים להוביל למיקום עונשו בתחתית המתחם.

5. מנגד, טוענת המדינה כי יש להבחין בין טווח הענישה המוסכם בהסדר הטיעון לבין מתחם העונש ההולם. לעמדתה, גם אם שגה בית המשפט המחוזי בכך שלא קבע ברחל בתך הקטנה מתחם עונש הולם - ההפניה לעניין פרץ בו נקבע מתחם עונש שבין שנתיים לחמש שנים מאפשר להניח שזו נקודת המוצא. מכל מקום, לעמדת המדינה העונש שנגזר על המערער הולם את חומרת מעשיו ואינו מקים

עילה להתערבות. עוד נטען כי בהתאם לפסיקה - נדרשים טעמים כבדי משקל לסטות לקולה מפאת המלצה שיקומית; כך בפרט ביחס לעבירות מין בקטינים הנושאות חומרה יתרה. הובהר שעניינו של המערער אינו נמנה עם חריגים אלה. על כן מבקשת המדינה כי נדחה את הערעור ונותיר את העונש על כנו.

6. להשלמת התמונה יצוין, כי בתסקיר מעודכן מיום 11.5.2025 שהוגש לקראת הדיון בערעור, שב שירות המבחן על המלצתו להטיל על המערער עונש של עבודות שירות, וזאת ברף המקסימלי, לצד תכנית לשיקום מונע לתקופה של שנתיים. הודגש כי במידה ויוטל על המערער עונש מאסר בפועל לתקופה שמשכה פחות משנתיים, ובהתאם לנהלי שב"ס, יימנע ממנו להשתלב בתהליך טיפולי במסגרת מאסרו, דבר העלול לפגוע בהישגים הטיפולים בעניינו.

דיון והכרעה

7. לאחר ששקלתי את טיעוני הצדדים, הגעתי לכלל מסקנה כי דינו של הערעור להידחות.

נקודת המוצא לדיון נשענת על ההלכה הידועה לפיה אין ערכאת הערעור מתערבת בעונש שנגזר על-ידי הערכאה הדיונית, למעט במקרים חריגים בהם נפלה טעות מהותית ובולטת בגזר הדין, או אם העונש שנגזר סוטה באופן קיצוני ממדיניות הענישה הנוהגת בנסיבות דומות (ראו למשל: ע"פ 1548/18 גיא נ' מדינת ישראל, פסקה 17 (28.11.2018) (להלן: עניין גיא)). להלכה זו משנה תוקף כאשר מדובר בגזר דין המצוי בטווח הענישה עליו הסכימו הצדדים במסגרת הסדר טיעון, שאז "נדרשות נסיבות מיוחדות וחריגות עוד יותר כדי להצדיק את ההתערבות בעונש שנגזר" (ע"פ 9048/11 מוחמד נ' מדינת ישראל, פסקה 5 (24.5.2012); עניין גיא, בפס' 17). עניינו של המערער אינו נמנה עם אותם חריגי-חריגים.

8. תחילה יש לדחות את טענת המערער לפיה טווח הענישה ומתחם העונש ההולם - חד הם. שני אלה, חרף קרבה מסוימת ביניהם, שונים בתכלית. הסדר טיעון במסגרתו נקבע טווח ענישה מוסכם, הוא פרי הסכמה בין רשויות התביעה לבין נאשם, המבטא את כוח המיקוח של כל צד בנסיבות העניין - בעוד בית המשפט אינו צד להסכם ואינו כפוף לו. לעומת זאת, מתחם העונש ההולם נקבע על-ידי בית המשפט, ומהווה הכרעה נורמטיבית באשר לתחום הענישה הראוי בגין העבירה בנסיבותיה (להרחבה על ההבחנות בין טווח ענישה מוסכם במסגרת הסדר טיעון לבין מתחם העונש ההולם, ראו: ע"פ 512/13 פלוני נ' מדינת ישראל, פסקה 13-17 (4.12.2013); ע"פ 2745/18 אבו שארב נ' מדינת ישראל, פסקה 14 (8.8.2018); עניין גיא, פסקה 19).

9. הצדדים לערעור מסכימים, למעשה, כי היה על בית המשפט המחוזי לקבוע מתחם עונש הולם, אך

בעוד שהמערער סבור כי בית המשפט המחוזי אימץ את טווח הענישה שקבעו הצדדים כמתחם העונש ההולם; סבורה המדינה כי טווח הענישה אינו משקף את מתחם העונש ההולם, וגם אם זה האחרון לא נקבע במפורש, אין בכך כדי להשפיע על תוצאתו הנכונה של גזר הדין. במאמר מוסגר אעיר, כי בשאלה האם בית המשפט הבוחן הסדר טיעון הכולל טווח ענישה חייב לקבוע מתחם עונש הולם, נשמעו בפסיקת בית משפט זה דעות שונות: "לפי דעה אחת, יש לקבוע את מתחם העונש ההולם כרגיל [...] לפי דעה שנייה, במקרים מסוימים, למשל כאשר הצדדים הסכימו על טווח ענישה שנופל בבירור בתוך מתחם הענישה, אין צורך להרחיב בקביעת המתחם" (ע"פ 2454/18 שיינברג נ' מדינת ישראל, פסקה 19 (6.12.2018); כן ראו ע"פ 2021/17 מצגר נ' מדינת ישראל, פסקאות 15-16 (30.4.2017) והאסמכתאות שם). מכל מקום, עיון בגזר הדין שבענייננו מעלה, כי בית המשפט המחוזי לא משך ידו מבחינת מדיניות הענישה הנוהגת, ואף מצא כי מתחם הענישה ההולם שנקבע בענין פרץ, הוא "הקרוב ביותר לענייננו" (2-5 שנות מאסר בפועל) - מתחם עונש חמור מטווח הענישה שהוסכם על הצדדים במסגרת הסדר הטיעון. משהתבהר כי מתחם העונש ההולם את מעשי העבירה ונסיבותיה אינו זהה לטווח הענישה עליו הוסכם והוא חמור הימנו - נשמטות מרבית טענותיו של המערער.

10. אין לשעות גם לטענת המערער כי בגזר הדין לא ניתן משקל מספק לשיקולים לקולה. המערער אינו טוען, ודאי לא בפה מלא, כי בית המשפט המחוזי התעלם ממי מבין שיקולים אלה; ולא בכדי. עיון בגזר הדין מלמד כי שיקולים אלו צוינו, ואף ניתן להם משקל במסגרת גזר הדין. אמנם בית המשפט המחוזי לא הגיע למסקנה הרצויה למערער לפיה משקלם המצטבר מצדיק לקבוע עונש מאסר שירוצה בדרך של עבודות שירות, אך במסקנתו זו לא נפלה טעות. בית המשפט המחוזי יישם את ההלכות הנוהגות, לפיהן "ככל שיש חשיבות לשיקולי השיקום, הם אינם חזות הכל, ובצידם ניצבים שיקולי הגמול וההרתעה" (ע"פ 8820/14 שחר נ' מדינת ישראל (17.5.2015)). הובהר במפורש כי הטעם לכך שניתן אך 'משקל מה' לשיקולי השיקום נעוץ בעובדה שעל כף המאזניים מנגד מונחת חומרת העבירה נוכח פער הגילאים בין המערער לנפגעת העבירה, המעילה באמון והנזק שנגרם לה; עיוותי החשיבה של המערער אשר צוינו על-ידי גורמי המקצוע; וכן העובדה שההליך השיקומי נמצא בראשית דרכו בלבד. לצד זאת יש להזכיר את ההלכה הקובעת כי בעבירות מין בקטינים בפרט יש לנקוט במדיניות מצמצמת של סטייה לקולה משיקולי שיקום, ולאפשר סטייה כאמור רק במקרים חריגים (ע"פ 1026/24 מדינת ישראל נ' פלוני, פסקה 13 (9.3.2025)). אמנם המערער החל לפסוע בנתיב השיקום, ואולם מבלי להמעיט בחשיבות צעדיו - אין לומר שהוא הוכיח הליך שיקומי חריג המצדיק הקלה כה משמעותית כפי שהוא מבקש.

הנה כי כן, נסיבותיו האישיות של המערער והשיקולים לקולה שמנה בערעורו - נלקחו בחשבון, במידה הראויה, במסגרת גזר הדין. כידוע, "ערכאת הערעור בוחנת, בראש ובראשונה, את התוצאה העונשית הסופית שבגזר הדין. היינו: גם אם נפלה שגגה באופן בו יושם מנגנון הבניית שיקול הדעת המעוגן בחוק, אין בכך כדי להצדיק את קבלת ערעור במקרים שבהם התוצאה העונשית אינה מצדיקה התערבות"

(ע"פ 5407/21 דלאשי נ' מדינת ישראל, פסקה 9 (15.2.2022)). משהגענו למסקנה כי התוצאה העונשית הסופית אליה הגיע בית המשפט המחוזי - ראויה, הרי שדין הערעור להידחות.

11. סוף דבר: אציע לחבריי כי נדחה את הערעור ונותיר את העונש על כנו.

גילה כנפי-שטייניץ
שופטת

השופט יחיאל כשר:

אני מסכים.

יחיאל כשר
שופט

השופטת דפנה ברק-ארז:

אני מסכימה.

דפנה ברק-ארז
שופטת

לפיכך, הוחלט כאמור בפסק דינה של השופטת ג' כנפי-שטייניץ.

המערער יתייצב לריצוי מאסרו ביום 1.7.2025 עד השעה 10:00 בבית"ר ניצן או על פי החלטת שירות
עמוד 6

בתי הסוהר, כשברשותו תעודת זהות או דרכון. על המערער לתאם את הכניסה למאסר, כולל האפשרות למיין מוקדם, עם ענף אבחון ומיין של שירות בתי הסוהר, בטלפונים: 074-7831077 או 074-7831078.

ניתן היום, א' סיוון
תשפ"ה (28 מאי
2025).

דפנה ברק-ארז
שופטת

גילה כנפי-שטייניץ
שופטת

יחיאל כשר
שופט